

Belgie

Zájmové období od 1. března do 17. dubna bylo jedním z nejdeštivějších období od roku 1991. Průměrné teploty se pohybovaly blízko průměru, zatímco minimální teploty neklesly pod -8°C a až na několik místních výjimek se po polovině března udržely nad -5°C . Velké srážky byly přínosem pro obnovu hladin podzemních a povrchových vod, které jsou nyní ve většině krajů opět na průměrné a nadprůměrné úrovni. Časté deště však způsobily vážné zpoždění setí jarních a letních plodin, rostlinolékařských opatření a aplikace hnoje a minerálních hnojiv pro ozimy. Nejvážněji je postiženo setí cukrové řepy. Do konce zájmového období bylo oseto pouze asi 10 % plánované plochy. Z důvodu pozdního setí se očekává ztráta výnosu v řádu 750 kg cukru/ha (cca 6 %). Ozimé obiloviny jsou ve slušném stavu, s fenologickým vývojem v souladu s dlouhodobým průměrem. Řepka je v dobrém stavu. Rané odrůdy kvetou a tlak škůdců je uváděn jako relativně nízký. Prognózy výnosů plodin odpovídají historickým trendům.

Bělorusko

Zájmové období bylo teplejší a vlhčí než obvykle. Denní teploty byly na většině území v průměru $>1,5^{\circ}\text{C}$ nad dlouhodobým průměrem. Chladná období se vyskytla během první a třetí březnové dekády a začátku dubna. Teplotní minima dosahovala pod -10°C (na severovýchodě pod -15°C). Kumulativní srážky byly významně (>70 až 100 %) nad dlouhodobým průměrem, s výjimkou regionu Grodno (>20 %). V důsledku značných srážek jsou půdy saturovány a lokálně zaplavovány, zejména v jihovýchodních a centrálních oblastech (Mogilev, Gomel, Minsk). Stav ozimů je obecně dobrý. Modely nevykazují žádné výrazné poškození v důsledku posledních mrazů. Příliš vlhké půdy brzdily polní práce a regionálně zdržovaly setí jarních plodin. Vzhledem k tomu, že sezóna je ještě velmi brzy, prognóza výnosů zůstává blízko průměru.

Bosna a Hercegovina

Data nejsou dostupná.

Bulharsko

Teploty, které byly mírnější než obvykle, převládaly až do posledních březnových dnů, kdy vpád studeného vzduchu způsobil značné mrazové jevy (až -6°C). Od tohoto data převládaly teplotně podprůměrné denní teploty, a to až do 13. dubna. Srážkové úhrny byly až do konce března / začátku dubna mírné. Po té dorazily vydatné deště, které vedly k téměř až nadprůměrným srážkám. Nicméně, v jižních a centrálních oblastech (Yuzhen Tsentralen), zůstaly srážky 20 až 40 mm pod dlouhodobým průměrem. Chladné období na přelomu března a dubna zpomalilo postup setí slunečnice a odložilo začátek setí kukuřice. Mrazové jevy nezpůsobily škody na polních plodinách, ale mohly způsobit škody v rozkvetlých sadech. Půdní vlhkost v horních vrstvách je dobře doplňována, ale hlubší vrstvy půdy zůstávají sušší než obvykle, což by mohlo být později v sezóně problematické. Model ukazuje, že ozimé obiloviny pokročily v růstu a vývoji, pravděpodobně díky mírné zimě. Ve východním Bulharsku však byly některé regiony negativně ovlivněny dlouhodobým deficitem srážek hlášeným v březnu. Prognóza výnosů ozimých plodin byla s ohledem na všechny faktory revidována mírně nahoru.

Černá Hora

Data nejsou dostupná.

Česká republika

Březen byl celkově mírný. Průměrné teploty v poslední dekádě byly v porovnání s dlouhodobým průměrem až o 3°C vyšší. První polovina dubna byla chladnější než obvykle s teplotními minimy pod -5°C . Zatímco na většině území byly srážky v březnu nadprůměrné, na jihovýchodě byly podprůměrné. V polovině dubna se vyskytly intenzivní srážkové úhrny, které zvýšily vlhkostní půdy. Zimní plodiny jsou obecně v dobrém stavu. Simulace modelu potvrzují pokročilý vývoj ozimých plodin i přes studený začátek dubna. Výsev jarních plodin byl včasný a podmínky půdní vlhkosti jsou obecně vhodné pro jejich časný vývoj. Prognózy výnosů plodin odpovídají historickým trendům, ale s velkou mírou nejistoty, protože je stále začátek sezóny.

Dánsko

Po většinu března převládaly deštivé podmínky, které vedly k nadprůměrným kumulativním srážkám. První dubnový týden byl relativně suchý. Srážky se obnovily ve druhé dekádě. Teploty se střídaly pod a nad průměrem od března do druhé dekády dubna a poté se přiblížily sezónním hodnotám. Na konci zájmového období byly kumulativní teploty v souladu s dlouhodobým průměrem. I radiace byla blízka průměru. Podle předpovědi počasí by teploty měly zůstat pod průměrem až do začátku května. Fenologický vývoj ozimých obilovin je zatím podle modelů v souladu s průměrem. Chladné počasí příštího týdne však může zpomalit růst a vývoj ozimých plodin. U jarního ječmene se očekává zpoždění setí kvůli nižším teplotám a také nadměrné vlhkosti půdy, zatímco setí cukrové řepy a brambor nemusí začít dříve než začátkem května. Prognózy výnosů odpovídají historickým trendům.

Francie

Od začátku března začíná země teplejší a vlhčí počasí. Teploty v celé zemi byly o $0,5^{\circ}\text{C}$ vyšší, než je dlouhodobý průměr, navíc s vyššími kladnými anomáliemi podél pobřeží Atlantiku. Pokud jde o srážky, spadlo během zájmového období nadprůměrné množství úhrnů (mezi 40 % a 180 % nad dlouhodobým průměrem). Výjimku tvořily oblasti Provence-Alpes-Côte d'Azur (-40 %), jižní a východní Occitanie (-8 %) a jižní Akvitánie ($+8$ %). Mírné teploty urychlily vývoj a růst ozimých plodin, které jsou dle odhadů o dva týdny napřed, a to i navzdory několika mrazovým událostem, které se vyskytly na začátku dubna na severovýchodě, nebyly hlášeny žádné škody. Dešťové srážky v tomto období byly prospěšné jak pro ozimy, tak pro jarní plodiny, zejména po únorovém suchu. Dešťové srážky nestačily ke zvýšení hladiny podzemní vody na průměrnou úroveň. Deficit, který vznikl v loňské zimě a létě, stále může vést k omezení zavlažování. Na severu déšť zpozdil setí letních plodin (zejména cukrové řepy a brambor), což ohrozilo výnosový potenciál. Prognóza výnosů ozimých plodin je zvýšena, prognóza výnosu letních plodin odpovídá trendu.

Chorvatsko

Kumulované srážky se blížily dlouhodobému průměru a byly relativně rovnoměrně rozloženy. Teploty byly vyšší než obvykle, a to převážně během měsíce března, zatímco první dubnová dekáda dubna byla mírně podprůměrná, což vedlo k celkové akumulaci teplot kolem průměru. Radiace byla hlášena mírně podprůměrná. Podle modelů je vývoj ozimé pšenice a tuřinu mírně pokročilý. Výsev jarních plodin pokračuje. Jařiny by měly těžit ze zlepšené půdní vlhkosti. Prognózy výnosů odpovídají historickým trendům.

Itálie

Období sucha v severní Itálii pokračuje. Ozimé plodiny zde rostou za velmi obtížných podmínek. V porovnání s dlouhodobým průměrem napadlo v tomto zájmovém období o 50 % až 80 % méně srážek. Nízká vlhkost půdy však zatím růst ozimů negativně neovlivnila. Zemědělci začali požadovat vodu na zavlažování, přičemž v severozápadních regionech již byla zavedena první omezení zavlažování. V důsledku toho bude objem vody dostupné pro zavlažování pravděpodobně nižší než poptávka. V jižní Itálii se sezóna vyvíjí příznivě. U pšenice tvrdé se očekává dobrý výnos. Setí letních plodin začalo v severních regionech se silnými obavami o budoucí dostupnost vody pro zavlažování, o čemž svědčí nízká kapacita vodních nádrží (podobně jako v roce 2022). To vede k výraznému snížení oseté plochy (osevní záměry vykazují $-6,2$ % plochy oproti roku 2022). V současné době zůstává prognóza výnosu pozitivní. U ozimých plodin je nadprůměrná, u letních plodin odpovídá historickým trendům.

Litva

V Litvě se během celého zájmového období vyskytovaly časté, ale menší srážky. Teploty byly během druhé a třetí březnové dekády a také druhé dekády dubna převážně vyšší než průměr, jinak blízko normálu. Radiace byla v souladu se sezónními hodnotami. Ozimé plodiny opustily dormanci v dobrém stavu. Očekává se, že jarní setí začne brzy. Prognózy výnosů odpovídají trendům.

Lucembursko

Data nejsou dostupná.

Maďarsko

Povětrnostní podmínky byly velmi různorodé. Teploty a srážky se jako celek nakonec blížily dlouhodobému průměru. Od 1. do 27. března teploty často dlouhodobý průměr překračovaly o 2 °C až 7 °C. Následující období bylo o 2 až 3°C chladnější než obvykle s mrazy dosahujícími minimálních teplot -3°C až -6°C. K poškození polních plodin mrazem nedošlo. Ovocné stromy - ve fázi květu - však byly silně postiženy (především meruňky). Srážky zůstaly v prvních dvou březnových dekádách podprůměrné. Od konce března se srážkové úhrny výrazně zvýšily a půdní vlhkost se dobře doplnila. To poskytlo pro ozimé plodiny příznivé podmínky. Kvůli chladným a vlhkým podmínkám na začátku dubna zemědělci odkládali setí cukrové řepy a letních plodin, a to zejména na severu a severovýchodě. Vzházení zasetých plodin se také zpozdilo. Zatímco fenologický vývoj ozimých plodin byl zpomalen, biomasa ozimých plodin je stále vyšší, než je obvyklé, zejména ve východním Maďarsku, a to díky mírné zimě a dostatečné zásobě vody. Prognózy výnosů ozimých plodin zůstávají optimistické.

Moldávie

Data nejsou dostupná.

Německo

Během zájmového období byla počasí pro růst plodin příznivé. Časté srážkové úhrny zlepšily vlhkost půdy v celé zemi, včetně jižních oblastí, kde byl na začátku roku 2023 pozorován srážkový deficit. Březen 2023 byl nejdeštivější březen od roku 2001, kdy napadlo zhruba 80 mm srážek na celostátní úrovni. V porovnání s dlouhodobým průměrem napadlo v západoněmeckých regionech Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz, Hesensko a Sársko o 100 až 120% více. Kvůli příliš vlhkým polím musel být začátek setí jarních a letních plodin (např. jarního ječmene a cukrové řepy) v některých regionech odložen až na duben, kdy se počasí zlepšilo. Teploty během zájmového období značně kolísaly, a to zejména v regionech Bádensko-Württembersko a Bayern, kde byly na začátku dubna naměřeny minimální teploty až -5 °C. Nepředpokládá se, že by ovlivnily růst plodin nebo způsobily škody. Prognózy výnosů odpovídají trendu.

Nizozemsko

Zájmové období od 1. března do 17. dubna bylo jedním z nejdeštivějších období od roku 1991. Průměrné teploty se pohybovaly blízko průměru, zatímco minimální teploty neklesly pod -8°C a až na několik místních výjimek se po polovině března udržely nad -5°C. Velké srážky byly přínosem pro obnovu hladin podzemních a povrchových vod, které jsou nyní ve většině krajů opět na průměrné a nadprůměrné úrovni. Časté deště však způsobily vážné zpoždění setí jarních a letních plodin, rostlinolékařských opatření a aplikace hnoje a minerálních hnojiv pro ozimy. Nejvážněji je postiženo setí cukrové řepy. Do konce zájmového období bylo oseto pouze asi 10 % plánované plochy. Z důvodu pozdního setí se očekává ztráta výnosu v řádu 750 kg cukru/ha (cca 6 %). Ozimé obiloviny jsou ve slušném stavu, s fenologickým vývojem v souladu s dlouhodobým průměrem. Řepka je v dobrém stavu. Rané odrůdy kvetou a tlak škůdců je uváděn jako relativně nízký. Prognózy výnosů plodin odpovídají historickým trendům.

Polsko

V současné době je stav ozimých plodin dobrý. Časté srážky v průběhu zájmového období měly na většině území za následek průměrné až nadprůměrné srážkové úhrny. V důsledku toho jsou zásoby vody v půdě pro vývoj plodin dostatečné. Součet teplot (> 0 °C) se během zájmového období blíží sezónnímu průměru, avšak bylo pozorováno několik chladných období s teplotními minimy <-5 °C. I přesto pravděpodobně nedošlo u plodin k výraznějšímu poškození mrazem. U řepy by se potenciální poškození mrazem projevilo až v pozdějších fázích vývoje. Setí jarních obilovin je nyní po dlouhé kampani z důvodu chladného a deštivého počasí téměř ukončena. Setí cukrovky postupuje od poloviny března pomalu. S nástupem příznivějších podmínek ve druhé dubnové dekádě se zrychlilo. Na jihu se chystá setí kukuřice na zrno. V současné době odpovídají prognózy výnosů historickým trendům.

Rakousko

Březen byl celkově mírný. Průměrné teploty v poslední dekádě byly v porovnání s dlouhodobým průměrem až o 3 °C vyšší. První polovina dubna byla chladnější než obvykle s teplotními minimy pod -5 °C. V severovýchodním Rakousku (<50 %) byly srážky pod dlouhodobým průměrem. V polovině dubna se vyskytly intenzivní srážkové úhrny, které zvýšily vlhkostní půdy. Zimní plodiny jsou obecně v dobrém stavu. Simulace modelu potvrzují pokročilý vývoj ozimých plodin i přes studený začátek dubna. Výsev jarních plodin byl včasný a podmínky půdní vlhkosti jsou obecně vhodné pro jejich časný vývoj. Prognózy výnosů plodin odpovídají historickým trendům, ale s velkou mírou nejistoty, protože je stále začátek sezóny.

Rumunsko

Březen byl celkově o 2 až 3 °C mírnější než obvykle (kromě posledních dnů v měsíci, kdy se vyskytly mrazy). Teploty v první polovině dubna převážně kolísaly pod dlouhodobým průměrem. Březnové srážky byly v západní polovině Rumunska nadprůměrné. Ve velkých částech Sud-Est, Nord-Est a Sud-Munténia naopak napadlo o 30 až 70 % srážek v porovnání s dlouhodobým průměrem méně. Zde přinesl změnu dubnový vydatnější déšť, při kterém napadlo 30 až 60 mm (místně až 100 mm). Spolu s příznivými teplotními podmínkami tyto deště prospěly řepce a ozimým obilninám. Pro jarní výsev však znamenaly nevýhodu. Vývoj ozimých plodin je, i přes relativně chladnou první polovinu dubna, pokročilý. Akumulace biomasy a rozšíření listové plochy jsou nadprůměrné. Zásobování půdní vodou pro ozimé obiloviny je dostatečné. Situace však zůstává křehká, zejména v jihovýchodních a východních oblastech, protože hlubší vrstvy půdy nebyly doplněny a zásoby závlahové vody jsou podprůměrné. Prognózy výnosů letních plodin odpovídají historickým trendům, zatímco prognóza výnosů ozimých plodin byla revidována mírně nahoru.

Řecko

Data nejsou dostupná.

Slovensko

Březen byl celkově mírný. Průměrné teploty v poslední dekádě byly v porovnání s dlouhodobým průměrem až o 3 °C vyšší. První polovina dubna byla chladnější než obvykle s teplotními minimy pod -5 °C. Zatímco na většině území byly srážky v březnu nadprůměrné, v západním Slovensku byly srážky pod dlouhodobým průměrem. V polovině dubna se vyskytly intenzivní srážkové úhrny, které zvýšily vlhkostní půdy. Zimní plodiny jsou obecně v dobrém stavu. Simulace modelu potvrzují pokročilý vývoj ozimých plodin i přes studený začátek dubna. Výsev jarních plodin byl včasný a podmínky půdní vlhkosti jsou obecně vhodné pro jejich časný vývoj. Prognózy výnosů plodin odpovídají historickým trendům, ale s velkou mírou nejistoty, protože je stále začátek sezóny..

Slovinsko

Kumulované srážky vyly výrazně nadprůměrné, a to především kvůli dvěma intenzivním srážkovým událostem dne 26. března a 13. dubna. Dva silné deště mohly způsobit erozi na polích připravených k setí nebo nedávno osetých. Vyšší teploty byly hlášeny převážně během měsíce března, zatímco první dekáda dubna byla mírně podprůměrná, což vedlo k celkové akumulaci teplot kolem průměru. Úroveň radiace se blížila průměru. Podle modelů je vývoj ozimé pšenice a tuřínu mírně pokročilý. Výsev jarních plodin pokračuje. Jařiny by měly těžit ze zlepšené půdní vlhkosti. Prognózy výnosů odpovídají historickým trendům.

Srbsko

Data nejsou dostupná.

Švýcarsko

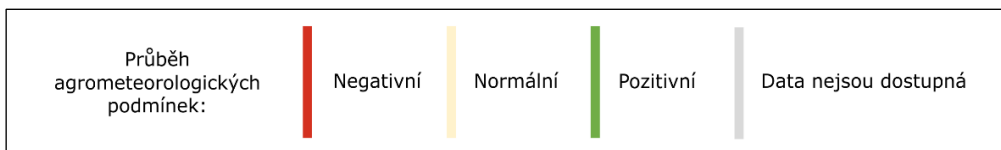
Data nejsou dostupná.

Turecko

Data nejsou dostupná.

Ukrajina

Během zájmového období pokračovaly teplejší podmínky. Průměrné denní teploty byly v západní polovině země až 2 °C nad dlouhodobým průměrem a až 4 °C nad dlouhodobým průměrem ve východních oblastech. V nejzápadnějších oblastech teploty během první dubnové dekády prudce klesly, ale bez poškození ozimů mrazem. Srážky byly v březnu průměrné a mírně podprůměrné, s výjimkou nejsevernějších a nejzápadnějších oblastí, kde byly až o 50 % nad průměrem. Od konce března převládaly vydatné a časté srážky, které výrazně zlepšily podmínky půdní vlhkosti, což uvítal zejména jih země. Zimní plodiny v současnosti těží z mírných teplot a dostupnosti vody. Většinou jsou v dobrém stavu. Výsev jarních plodin probíhá ve všech vládou kontrolovaných oblastech. Na jihu začal výsev slunečnice. Prognózy výnosů odpovídají historickým trendům.

Zdroj:

Texty vznikají na základě zprávy Evropské komise a JRC (Joint Research Centre)

Texty vznikají díky podpoře mezinárodního projektu DriDanube, který je spolufinancován Evropskou unií (ERDF, IPA)

